

Юркевич О. М. Атрибутивне судження

Атрибутивне судження (від [лат. *attributum*](#) — додане, з [лат. *attribuere*](#) — надавати, наділяти, постачати) — у традиційній [логіці](#) вид простого [категоричного судження](#), що є формою думки про встановлену належність або неналежність властивості об'єкту пізнання.

Зміст

- 1_Характеристика
- 2_Типи атрибутивних суджень
- 3_Значення
- 4_Література
- 5_Автор ВУЕ

Характеристика

Атрибутивне судження може бути [істинним](#) або [хибним](#). Істинне судження відповідає дійсності та має правильну логічну форму, хибне — навпаки.

Теорії судження (висловлювання) присвячений трактат [Аристотеля](#) «Про тлумачення».

Структура атрибутивного судження має три елементи: два терміни (S і P) та логічний оператор (—). S (суб'єкт) — позначає предмет думки, а P ([предикат](#)) — [атрибут](#) предмета думки. Між суб'єктом і предикатом встановлюється логічний зв'язок за допомогою [логічної зв'язки](#). Загальна формула атрибутивного судження: S — P. За кількістю елементів структура атрибутивного судження є простою, тому що містить один суб'єкт та один предикат. Категоричний характер атрибутивного судження означає безумовність відношення предиката до суб'єкта.

Типи атрибутивних суджень

Атрибутивні судження поділяють за кількістю (обсягом) та якістю (характером логічного зв'язку). Кількісний показник визначає кванторне слово, що стоїть перед суб'єктом (Всі, Кожен, Жоден, Цей та ін.). За кількістю атрибутивні судження поділяють на загальні, часткові та одиничні. За якістю — на ствердні (S є P) та заперечні (S не є P).

За кількістю та якістю одночасно виділяють 4 види атрибутивних суджень: 1) A — загальноствердні (Всі S є P): «Кожен закон є нормативно-правовим актом»; 2) E — загальнозаперечні (Жодне S не є P): «Жоден злочинець не є законослухняним громадянином»; 3) I — частковоствердні (Деякі S є P): «Деякі художні твори є поемами»; 4) O — частковозаперечні (Деякі S не є P): «Деякі підприємства не є державними».

Одиничні судження (напр.: «Ландау працював у Харківському університеті») підлягають правилам загальних суджень. Часткові судження можуть бути визначеними («Тільки деякі книги з цієї бібліотеки є раритетними виданнями») або невизначеними [«Деякі (а може, всі) свідки дали свідчення»].

Атрибутивні судження можуть бути з виділенням («Тільки П. не склав іспит») або з виключенням («Усі студенти, за винятком П., склали іспит»).

Терміни (S і P) можуть бути розподіленими (повними за обсягом — S⁺, P⁺) або нерозподіленими (з неповним обсягом — S⁻, P⁻).

Відношення між атрибутивними судженнями поділяють на сумісні та несумісні за істинністю. До несумісних відносять: контрарні (протилежні) та контрадикторні (суперечні). Контрарні не можуть бути водночас істинними: «Конституція є основним законом» (істинне) та «Конституція не є основним законом» (хибне). Контрадикторні завжди мають різні логічні значення: «Кожен спортсмен є олімпійським чемпіоном» (хибне) та «Деякі спортсмени не є олімпійськими чемпіонами» (істинне). До сумісних відносять: субконтрарні (частково протилежні) та підпорядковані. Субконтрарні не можуть бути водночас хибними: «Деякі книжки наукові» (істинне) та «Деякі книжки не наукові» (істинне). Підпорядковані є істинними тільки у відношенні від загального до часткового судження однакової якості і хибними навпаки, від часткового до загального. Напр.: 1) якщо істинне «Всі дерева — рослини», то істинне «Деякі дерева — рослини»; 2) якщо хибне «Деякі кити — риби», то хибне «Усі кити — риби».

Значення

Правила і види відношень узагальнені у [логічному квадраті](#). Правильно побудовані атрибутивні судження є логічною формою наукового знання. В істинному значенні вони можуть бути підставами й висновком в [умовиводах](#), використовуватися в науковому [доведенні](#) та аргументації.

Література

1. Аристотель. Об истолковании // Аристотель. Политика. Метафизика. Аналитика / пер. с древнегреч. Москва : Эксмо; Санкт-Петербург : Мидгард, 2008. С. 485–504.
2. Ivanyk S. Theory of Judgment in the Lvov School of Philosophy: Introduction to Research // Гуманітарні візії. 2015. Вип. 1. № 2. Р. 91–96.
3. Логіка / А. Є. Конверський. 2-ге вид., випр. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2017. 391 с.

Автор ВУЕ

[О. М. Юркевич](#)

Покликання на цю статтю: [Юркевич О. М.](#) Атрибутивне судження // Велика українська енциклопедія. URL: [https://vue.gov.ua/Атрибутивне судження](https://vue.gov.ua/Атрибутивне_судження) (дата звернення: 5.04.2021).

Статус гасла: Оприлюднено

Оприлюднено: 08.09.2020